

انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گک، ۱۷ سطر، اندازہ: ۱۶×۵/۲۳سم
[ف مخ: ۲-۸۱۲]

● الحماسة الثانية الكبرى / شعر / عربی

al-ḥimāsāt-ūl-tāniyyat-il-kubrā

شامل باب الحماسة، باب المراثی، باب الادب، باب النسیب، باب الهجاء، باب الاضياف، باب السير و النعاس، باب الملح، باب مذمة النساء.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۰۷/۱

آغاز: بسمله. باب الحماسة قال بعض شعراء: لو كانت من مازن لم تسبح ابلی xx نوب اللقیطة من دهل بن شیبانا؛ انجام؛ کانما لبست او البست فنکاً xx فقلصت من حواشیه عن السوق
این نسخه در فهرست به نام مجموعه اشعار عربی معرفی شده؛
خط: نسخ، بی کاء، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، ۱۳۲ص (۷-۱۳۸)،
۱۲ سطر (۹×۱۴)، اندازہ: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۳-۲۱۵]

← حماسه انقلابی عاشورا < آینه حق نما

● الحماسة ذات الحواشی = شرح الحماسة / ادبیات / عربی

al-ḥimāsāt-u-dāt-il-ḥawāṣī = ṣ.-ul-ḥimāsa

راوندی کاشانی، فضل الله بن علی، ۴۸۳-۵۷۲ قمری
rāvandī kāshānī, faẓl-ol-lāh ebn-e 'alī (1091 - 1177)

وابسته به: دیوان ابوتمام = دیوان الحماسة؛ ابوتمام، حبیب بن اوس (۱۹۰-۲۳۱)

راوندی در مقدمه می‌نویسد: در زمان جوانی حماسه ابوتمام طائی نظر وی را جلب نموده، از این رو به تتبع شروح آن مانند شرح «ابو علی احمد بن محمد المرزوقی» (-۴۲۱ق) و شرح «ابوالفتح عثمان بن جنی» (-۳۹۲ق) و شرح «ابو الفضل عبدالله بن احمد المیکالی» (-۴۷۵ق) (کشف الظنون ۲/۱-۶۹۱)، غیر آن پرداخته و نکاتی از آن شروح را با اضافاتی دیگر از خودش را در حاشیه نسخه‌ای از حماسه که به خط خود نوشته بوده ضبط می‌کند، این نسخه از حماسه محشی را که شیخ منتجب الدین در فهرست از آن به «الحماسة ذات الحواشی» نام برده «الشیخ ابوجعفر محمد بن ابی نصر بن محمد المکتب القمی» نزد راوندی دیده و اصرار ورزیده که این حواشی پرفائده به صورت شرحی بر حماسه تدوین شود. راوندی از این عمل استنکاف نموده لکن سرانجام نظر وی را پذیرفته و کتاب، به صورت موجود تدوین شده است. علامه امین، نام کتاب را «الحماسة» ثبت نموده (اعیان الشیعه ۸/۴۱۰)، صاحب الذریعه نیز کتاب را تحت عنوان «الحماسة» آورده، لکن استظهار نموده که باید «الحماسة ذات الحواشی» باشد (الذریعه ۷/۸۹)، بغدادی نیز نام

● حمار نامه صفی قلی بیگ / شعر / فارسی
hemār-nāme-ye safi qoli beyg

صافی چرکس، ق ۱۱ قمری

safi çarkas (- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۳۶

آغاز: دوش بستم کمر به عزم سفر xx تا زدايم ز سينه زنگ حضر
خط: نستعلیق، بی کاء، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا، ۱گک (۳۰-۳۰)،
اندازہ: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۲۷-۱۳۶]

● حمار نامه وحشی / شعر / فارسی

hemār-nāme-ye vahsī

وحشی بافقی، کمال الدین، ۹۳۹-۹۹۱ قمری
vahsī-ye bāfqī, kamāl-od-dīn (1533 - 1583)

[دنا ۷۹۱/۴؛ منزوی ۲۷۷۴/۴ که نسخه‌ای از آن را در کتابخانه امیرالمؤمنین نجف اشرف به شماره ۱۶۳۴ معرفی نموده است؛ مکتبه امیرالمؤمنین ۲۲۶/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۳۴

آغاز: بو سفيهي به سفاهت علم xx ساخته محکم به جهالت قدم؛
خط: نستعلیق، بی کاء، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا، ۲گک (۲۹-۳۰)،
اندازہ: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۷-۱۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۳۵

آغاز: چون از سپهر خسرو سیاره بست بار xx به عزم ره بلاشه
حمادی شدم سوار
خط: نستعلیق، بی کاء، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا، ۱ص (۳۰)، اندازہ:
۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۲۷-۱۳۵]

← الحمار يحمل اسفار < منطق الحمار

● الحماسة / شعر / عربی

al-ḥimāsa

کتابی است در شعر عربی از شعرای قدیم عرب در چند باب که این نسخه این باب‌ها را دارد: ۲. تغازی؛ ۴. مکارم اخلاق؛ ۶. شکر و ثناء؛ ۷. استعطاف و المعاتبات؛ ۸. هجاء. این کتاب غیر از الحماسة ابوتمام است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۹۰

آغاز: ... كان الوصال بعيد شهر منفذ زمن اللوى وقيل بين وافد.
ماكان الالفتة من ناظر عجل xx بها او نضرة من وارد / وکم من حبيب لی الی الشرق مصعد؛ انجام؛ عن لايرد السائلین اذا دعوا xx
ويدنوا من الداعي فيطی ويكثر / وحاجة دون اخرى قد سمحت
بها xx جعلتها للذی اخفيت عنوانا.
از باب دوم تا باب هشتم؛ خط: نسخ، بی کاء، بی تا؛ افتادگی: آغاز و

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد بیزدہم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲